

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1979 m.

rugsėjo

22 d.

Seštadienis

Nr. 110 (4000)

Kiliminių

Kaina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

Zinios iš laukų

K. Štaro kolūkis

Iki spalio pirmos dienos suartė visos atsilaisvinusios dirvas, — su tokiu šūkiu šlandien dirbuojasi ūkio artojai. Toks ryžtas neatsitiktinis — dar šios savaitės pradžioje į rudinio arimo vagas buvo suguldyta didesnė pusė visų dirvų. Šfame darbe pirmaujantys mechanizatoriai Vaclovas Dagelis ir Leonas Štirkštis kiekvienas per dieną suaria vidutiniškai po 10 hektarų, darbo sparta jiems nedaug nusileidžia ir kiti darbo draugai. Šiomis dienomis artojams į talką su galtingu T-150 markės traktoriumi atskubės mechanizatorius Kazimieras Bružas.

„Gimtosios žemės“ kolūkis

„Gimtosios žemės“ kolūkyje šiemet neblogai užderėjo linai, kurių čia auginama 200 hektarų. Į laukus prieš kurį laiką išvairavo penkis linų kombainus ir dvi raunamąsias prityrę mechanizatoriai J. Baseckas, J. Čerškus, L. Pavlovas, J. Butkevičius ir kiti. Šiuo metu linarautė „Gimtosios žemės“ kolūkyje eina į pabaigą. Tačiau darbai tvarkant linus kolūkiečių dar laukia dideli. Juk šiemet pirmą kartą šio ūkio žemdirbiai ruoš sėmenis sėklai. Valstybei numatoma parduoti 480 cent sėklinių sėmenų, 590 cent linų pluošto. Šiems užmojams įgyvendinti „Gimtosios žemės“ kolūkio linų auginčiai turi realias galimybes ir todėl, kad pernai buvo įrengta nauja linų galvenų džiovyklė. Į talką žemdirbiams tvarkant linus atskuba ir Viešintų vidurinės mokyklos moksleiviai.

Būsimajam bulviakasiui „Gimtosios žemės“ kolūkio mechanizatoriai rūpestingai įsruošė visus keturis kombainus, bulvių kasamąsias mašinas. Šiuo metu ūkyje sparčiai kasamos „Vilija“ reislės bulvės, kurių, kaip papasakojo kolūkio pirmininkas Antanas Abraškevičius, kiekvienas hektaras atseikėja apie 250 centnerių.

B. Vytaitis

STAŠKŪNIŠKIO TARYBINIS ŪKIS

Beveik pustrčio šimto gerai sužėlusio dobilų atolo su savaigė šienapjove — smulkin-tuvu nušienavo mechanizatorius Algis Kernagys. Dalis smulkintos masės gabenama papildomam galvijų šėrimui, o likusioji diduma keliauja į siloso tranšėjas, kur maišoma su šiaudais. Tokiu būdu vien iš dobilių atolo tikimasi paruošti artį 300 tonų gero pašaro.

Svarbi vieta pašarų balanse šiemet teks šiaudams, tad ūkio šeimininkai dabar skuba užbaigti jų tvarkymą: vien mechanizatoriai šiaudus krauna į stirtas, o ten, kur įmanomos darbai sąlygos, į laukus išvairuojami šiaudų presai.

Pirmadienį Staškūniškyje prasideda kitas didelis darbas — mechanizatoriai Juozas Kazlas, Vytautas Strunevičius, Vytautas Karpavičius ir Kostas Jablonskas su cukrinų runkelių nuėmimo kombainais išvažiuos į „saldžiųjų šaknų“ plantacijas. Visą 70 hektarų plose nokstantį jų derlių vyrai įsipa-reigojo sudoroti per trejetą savaitę.

L. Valsys

Į talką išskubėjo jaunieji anykštėnai

„Padėti žemdirbiams — ta-vo pilietinė pareiga. Visi į talką!“ — į respublikos komjaunuolius kreipėsi LLKJS Centro komitetas, prieš kurį laiką priėmęs nutarimą dėl komjaunimo organizacijų dalyvavimo sąjunginiame spartuoliškame komjaunimo ir jaunimo dviejų mėnesių derliaus nuėmimo, pašarų ruošimo ir pasirengimo gyvulių žiemojimui sąjūdyje.

Jau prabėgo pora savaitė, kai derlių dorojantys mūsų rajono žemdirbiai geru žodžiu mini į pagalbą atskubėjusius taktininkus iš respublikos aukštųjų, specialių vidurinių bei kitų mokyklų. Daugiau nei devynį šimtai besimokančio jaunimo savo spartuolišku darbu ir jaunatvišku ryžtu padeda duonos augintojams užbaigti žėnės ūkio rudens darbus.

Gaudžia žolės miltų agregatas

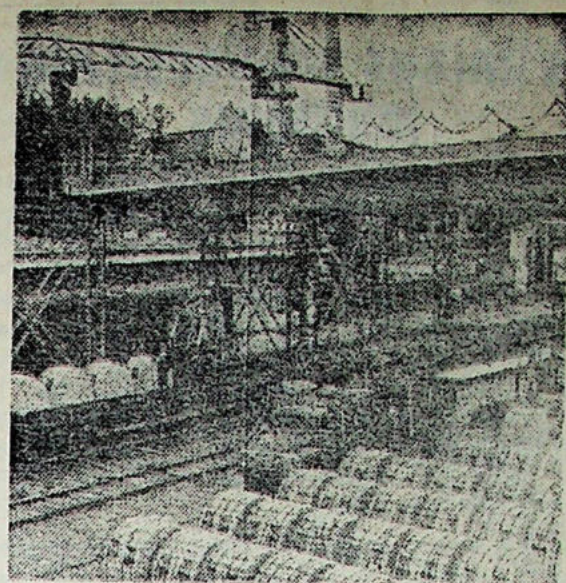
Ištiesą parą „Anykščių šilėlio“ kolūkyje gaudžia žolės miltų agregatas. Iš vešliai sužėlusio atolo šilėliečiai jau nebe pirma savaitę gamina vertingus pašarus — žolės miltus. Įrenginius prižiūrint

Vakar jų gretas papildė pusktvirtu šimto mūsų rajono miestų, įstaigų bei įmonių komjaunimo organizacijų pasiuntinių. Antai Anykščių autotransporto įmonės komjaunuoliai 20 savo narių pasiuntė į „Anykščių šilėlio“ kolūkį, 18 taktininkų iš rajono centrinės ligoninės išvyko į Svėdasus, jaunieji melioratoriai triūsia Andrioniškyje... Kaip pastebėjo LLKJS Anykščių RK pirmoji sekretorė Rita Navašinskienė, taktininkų susilaukė bemaž visi ūkiai, kurie pageidavo jaunimo paramos. Atidėję į šalį didelius ir mažus savo darbus, jaunieji rajono darbininkai, tarnautojai žemdirbiams talkins ir visą sekančią savaitę, tol, kol bus reikalingos jų rankos bei jaunatviškas ryžtas.

L. Vilimas

patyrusiems mechanikams Kaziui Veršuliui ir Baliui Juodeliui, kasdien žolės miltų čia pagaminama po 7 ir daugiau tonų.

B. Valtkus

Už pasiekimus, gaminant aukšto techninio lygio produkciją, Vilniaus silikatinių dirbinių gamybinis susivienijimas apdovanotas VPSC ir TSRS standartų komiteto diplomu.

Gražiai tvarkomoje įmonės teritorijoje žydi gėlės, trykšta fontanai. Darbininkams įrengtos erdvios rūbinės, poilsio kambariai. Gamybos komfortas čia sudarytas praktiškai kiekvienoje vietoje, tvarkomas ir daromas pačių darbuotojų rankomis.

NUOTRAUKE: kraunama produkcija.

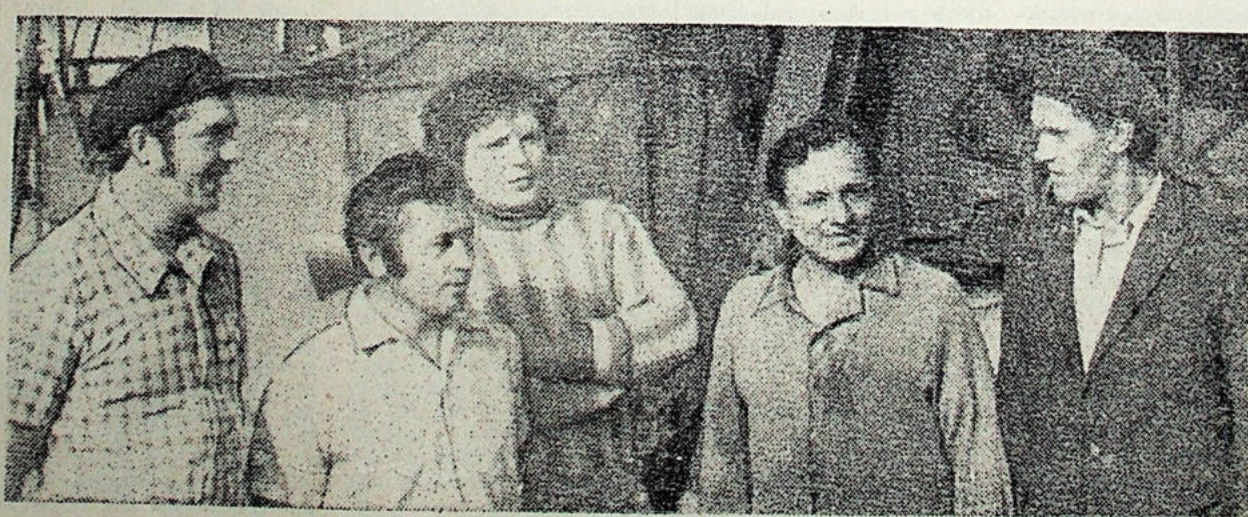
A. Sabaliausko nuotr. (ELTA)

Metinę užduotį — iki gruodžio pirmos

Lyginant su praėjusių metų rudeniu, bendroji mėsos gamyba „Svyturio“ kolūkyje išaugo 150 procentų, tad neatsitiktinai dar rugpjūčio pabaigoje ūkio gyvulininkystės darbuotojai garbingai įvykdė mėsos pardavimo valstybei trijų ketvirčių planą su papildoma užduotimi. Kaip vakar ne be pasitenkinimo pastebėjo ūkio vyr. zootechnikas Petras Baltrūnas, vien tik per šį rugsėjo mėnesį švyturiečiai valstybei dar pristatė 20 tonų viršumplaninės mėsos produkcijos ir yra kupini ryžto iki gruodžio pirmos dienos baigti vykdyti metinį planą — vartotojams patiekti per 394 tonas mėsos.

Geriems gyvulių auginimo pasiekimams svarbią įtaką turi, palyginti, neblogo pašarų bazė, bet daugiausia aukštus gamybinius rodiklius apsprendžia fermose triūsiantys žmonės, jų nuostatus, sąžiningas kasdienis triūsas. Antai iki 6 mėnesių amžiaus veršelius prižiūrinti Ona Vaišvilienė įstengė pasiekti 750 gramų vidutinį paros priesvorį, penimų bulių prižiūrėtojos Marytės Platkevičienės auginami galvijai per parą priauga po 830 gramų. Kiaulių auginčiai lygiuojasi į Evdokiją Kaštalianovą, kurios prižiūrimos kiaulės kasdien priauga po 450 gramų.

V. Laičius

„Lenino keliu“ kolūkyje šįmetinė pjūtis buvo patikėta patiemis darbščiausiems, labiau prityrusiems mechanizatoriams. Spalio revoliucijos ordininkui Broniui Koval, darbo veteranui Algiui Baronui, pirmaujančiam jaunajam mechanizatoriui Rimantui Kanišauskui ir eilei kitų. Kartu su prityrusiais kombainininkais į laukus kombainus išvairavo ir jauni mechanizatoriai, neatsisakę padirbėti tokiu atsakingu metu ūkio inžinerijos-technikos darbuotojai.

Nuotraukoje matome grupę „Lenino keliu“ kolūkio darbuotojų, kuriems šiemet nelengvomis sąlygomis lenka nuimti ketvirtųjų dešimtojo penkmečio metų derlių. Tai (iš kairės į dešinę) Rimantas Kanišauskas, Jonas Tamas, Ričardas Januška, Kazys Šimkūnas ir Eugenijus Antanėlis.

Vyt. Bagdono nuotr.

LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo

ISAKAS

DEL LIETUVOS TSR
NUSIPELNIUSIO
JURNALISTO GARBES
VARDO SUTEIKIMO
S. VINCIONIUI

Už aktyvią žurnalistinę ir visuomeninę veiklą suteikti Anykščių rajono laikraščio „Kolektyvinis darbas“ redaktoriui Stasiui Vincioniui Lietuvos TSR nusipelnusio žurnalisto garbės vardą.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkas
A. BARKAUSKAS

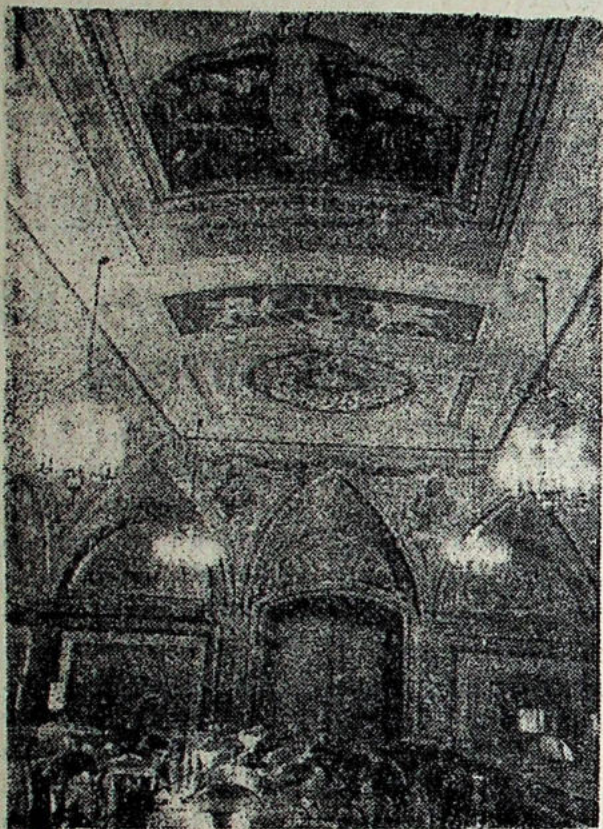
Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sekretorius
S. NAUJALIS

Vilnius, 1979 m. rugsėjo 20 d.

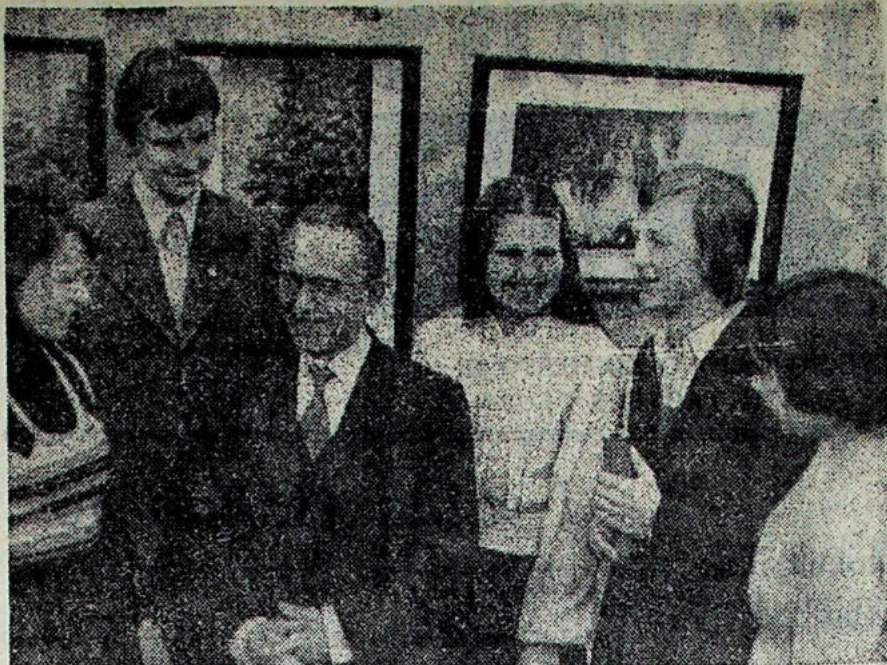
Vilniaus universiteto jubilėjus

Vilniaus Darbo raudonosios vėliavos ir Tautų draugystės ordino Valstybinis V. Kapsuko universitetas, švenčiantis savo 400 metų jubiliejų, yra vienas seniausių Tarybų Sąjungoje ir Europoje. Jame naujuosius, 401-uosius mokslo metus pradėjo 16,8 tūkstančio studentų, dirba 1170 dėstytojų, tarp jų 90 profesorių ir mokslo daktarų, 625 docentai ir mokslų kandidatai. Prie universiteto veikia mokslinio tyrimo sektorius, observatorija, 14 probleminių ir šakinių laboratorijų. Čia įsikūrusi seniausia respublikoje ir šalyje mokslinė biblioteka, kuri dar 1970 metais atšventė savo 400 metų jubiliejų. Jos fonduose — 3,8 milijono tomų.

Kaip mokslo ir specialistų rengimo centras universitetas daro didžiulį poveikį mūsų respublikos gyvenimui. Dabar kasmet jis išleidžia po 2,3 tūkstančio specialistų, kurie sėkmingai dirba mokslo, švietimo ir liaudies ūkio baruose.

NUOTRAUKOJE: P. Smuglevičiaus salėje.

NUOTRAUKOJE: universiteto rektorius, Socialistinio Darbo Didvyris profesorius J. Kubilius su studentais.

NUOTRAUKOJE: naujieji universiteto rūmai Anikalaulyje.

(ELTOS fotokronika)

...Marų TSRS 50-mečio valstybinėje rajoninėje elektrinėje mėnesiu anksčiau numatyto laiko baigtas montuoti penktojo energobloko turbogeneratorius. Stojus rikiuotėn šiam blokui, didžiausios Turkmenijoje elektrinės galios viršys milijoną kilovatų.

...Baltarusijos prekinės pieno fermose ir gyvulių pėnėjimo kompleksuose dėdamos šiltos grindys su specialia danga. Jų pagrindą sudaro lengvas aktyvūs betonai. Galvijų tvartuose tokios grindys tarnauja penkis kartus ilgiau, negu medinės. Jų ekonominis efektas respublikoje jau viršijo 6 milijonus rublių.

...Kaip geriau palaistyti augalus? Į šį klausimą Moldavijos melioratoriams dabar atsako pats laukas. Su juo „kalbamasi“ naudojant labai didelio dažnumo prietaisą drėgmei matuoti, sumontuotą lėktuve. Priimdamas radijo bangas iš dirvos ir vandens, prietaisas „mato“ tai, kas paslėpta nuo žmogaus akies: laistymų tolygumą, gruntinių vandenų lygį, vandens nutėkėjimą iš drėkinimo kanalų.

...Krasnogorskio tarybiname ūkyje statomas didžiausias Pielų Urale kiaušinių kompleksas. Valstybinė komisija priėmė jo pirmąją dalį 65 tūkstančiams kiaušinių. Pasiekus pilną pajėgumą, čia jų kasmet bus išauginama apie 240 tūkstančių.

(TASS-ELTA)

TEISĖTVARKAI STIPRINTI

Prienuose įvyko Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Įstatymų sumanymų komisijos išvažiuojamasis posėdis, kuriame buvo išnagrinėta Prienų rajono Liaudies deputatų tarybų ir jų organų veikla formuojant visuomenės nepakantumą veltėdžiavimui, girtavimui bei kitokiems socialistinei gyvensenai svetimiems reiškiniams.

Posėdžių pirmininkavo Įstatymų sumanymų komisijos pirmininko pavaduotojas A. Builis. Komisija išklauė rajono Tarybos vykdomojo komiteto pirmininko A. Budbergio pagrindinį pranešimą ir Lietuvos TSR vidaus reikalų ministro pavaduotojo S. Lisausko papildomą pranešimą.

Priimta sprendime pažymėta, kad Prienų rajono Tarybos, jų organai, visuomenės aktyvas, vadovaujami partinės organizacijos, kartu su administraciniais organais intensyviai kovą su nusikaltimais, telkia darbo kolektyvus visuomenės rimčiai apsaugoti ir socialistinei teisėtvarkai stiprinti.

Rajone vis aktyviau kovoja prieš girtavimą, veltėdžiavimą, chuliganizmą, naminės deglinės gaminių ir laikymą, pasų nuostatų pažeidimus. Formuojasi nuoseklus darbo pobūdis su asmenimis, grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų, su suaugusiais ir nepilnamečiais, linkusiais į nusikaltimus, bei šeimomis, neužtikrinančiomis tinkamą vaikų auklėjimą.

Įvairiomis formomis skatinama ir aktyvinama savanoriškųjų viešosios tvarkos apsaugos liaudies draugovių, draugiškųjų teismų, profilaktinio darbo tarybų, socialistinės teisėtvarkos atramos punktų, visuomeninių nepilnamečių reikalų inspekcijų, liaudies kontrolės grupių veikla.

Komisijos posėdyje atskleisti ir trūkumai. Pabrėžtas būtinumas giliai ir visapusiškiau koordinuoti darbą tarp įvairių žinybų, visuomeninių organizacijų, kolektyvų ir administracinių organų. Kai kuriais klausimais rajono administraciniai organai turėtų būti veiklesni. Pasitaiko,

kad darbo kolektyvai, įmonių, įstaigų, organizacijų administracija ir visuomeninės organizacijos nelaiku ir neefektyviai šalina nusikaltimams palankias aplinkybes ir sąlygas, apie kurias nurodė liaudies teismas ar administraciniai organai.

Prienų rajono Liaudies deputatų taryboms ir jų vykdomiesiems komitetams rekomenduota toliau nuosekliai tobulinti kovą su socialistinės teisėtvarkos pažeidimais, ryžtingai įgyvendinti partijos ir vyriausybės nutarimus šiais klausimais. Stiprinant socialistinę teisėtvarką, reikia dar labiau remtis darbo žmonių kūrybine iniciatyva, telkti darbo kolektyvus, formuoti nepakantumą neigiamiems gyvenimo reiškiniams — veltėdžiavimui, girtavimui, visuomeninio ir valstybinio turto grobstymams, chuliganizmui. Kovą su nusikaltimais, kitais teisėtvarkos pažeidimais būtina grįsti kompleksiška socialinių kultūrinių veiksmų programa.

(ELTA)

Saugokime elektros tiekimo linijas

Elektros energija dabar tiekiama į nuosaliausius rajono kampelius. Sparčiai didėja šios energijos poreikis, ypač žemės ūkyje, nes čia jos pagalba mechanizuojama vis daugiau darbų. Šiuo metu Ulenos elektros tinklų įmonės Anykščių rajono darbuotojai prižiūri per 900 km aukštos įtampos linijų, 21 km kabelinių linijų, per 2000 km žemos įtampos oro linijų, 520 transformatorių pastatų. Mūsų kolektyvas stengiasi gerinti šių tinklų priežiūrą: žemos įtampos linijose supuvusias, neim-pregnuotas atramos pakeičia naujomis, aukštos įtampos linijose pakeičia dauguma susidėvėjusių laidų, o 10 kV izoliacijos izoliatoriai, skyrikliai baigiami pakeisti žymiai patvaresniais 20 kV izoliacijomis. Todėl tinkluose žymiai sumažėjo gedimų. Jei 1971 metais buvo atsitikę 21,6 gedimo vidutiniškai kiekvienam šimtui kilometrų aukštos įtampos linijų, tai pernai atitinkamai tik 8,4 gedimo.

Mūsų kolektyvo pagrindinis tikslas — užtikrinti patikimą, saugų, geros kokybės elektros energijos tiekimą. Siekiant šio tikslo, išskyla įvairių problemų bei rūpesčių. Viena iš jų — kai kurių elektros energijos vartotojų

nepakankamas rūpinimasis oro ir kabelinių linijų bei transformatorių pastatų apsauga. Daugiausia žalos elektros tinklams padaroma žemės ūkyje, numušinėjant elektros linijų atramas, traukiant laidus, atitampas, savavališkai prijungiant papildomus galingumus.

Šiais metais vien aukštos įtampos linijose žemės ūkyje neatsargūs žmonės tris kartus numušė atramas ir du kartus sužalojo linijas, užversdami medžius ant laidų. Taip antai, šių metų rugpjūčio 15 d. „Gegužės pirmosios“ kolūkio kolūkiečiai kirtė mišką šalia aukštos įtampos linijos, užvertė ant jos medį, sutraukė laidus. To paties mėnesio 22 d. Surdegio kolūkio traktorininkas V. Urbonas, užkludęs traktoriumi, nulaužė dvi aukštos įtampos linijos atramas, tris atramas sužalojo, sutraukė laidus. Šiam mechanizatoriui už padarytus nuostolius teko sumokėti beveik 500 rub. „Pirmyn į komunizmą“ kolūkio darbuotojai prie transformatorinės pastoties V-410 savavališkai prijungė tris ventiliatorius ir vieną džiovyklą. Esant perkrovimui, transformatorinėje pastotėje degė ne tik saugikliai, bet pradėjo lydėtis laidų izoliacija. Dėl šio gedimo buvo išjunginėjami

grūdų sandėlių, remonto dirbtuvių įrenginiai. Žemos įtampos linijose šiais metais elektros energijos vartotojai žemės ūkyje įvykdė devynis sužalojimus. Aštuonis kartus ūkiuose buvo numuštos linijų atramos traktoriais ir automašinomis. Taip atsitiko Surdegio, „Vienybės“, Kurklių ir kituose ūkiuose. Ypač daug žalos šioms linijoms padarėta Surdegio kolūkyje.

Vyriausybės nutarimuose elektros tinklų linijų ir įrenginių žalojams numatytos administracinės baudos. Ūkių inžinerinės tarnybos darbuotojai, prieš išleidžiant mechanizatorius į laukus, turi jiems priminti apie būtinas šioje srityje atsargumo priemones. Neatsargūs elgesys su elektros linijomis gali baigtis skaudžia nelaimė, dideliais materialiniais nuostoliais. Gerai, kad šiame straipsnyje minėtasis atvejais sužaloję linijas žmonės liko gyvi ir sveiki, bet galėjo baigtis ir blogiau. Elektra negailestingai baudžia neatsargiuosius. Rūpestinga, šeiminiškiška visų pažiūra į elektros linijas padės daug patikimiau, saugiau eksploatuoti elektros tinklus.

R. Gaidys
Anykščių elektros tinklų
rajono viršininko
pavaduotojas

APIE VAIKUS — MŪSŲ ATEITĮ...

Rugsėjo 11 dieną LKP Anykščių rajono komiteto posėdžių salėje įvyko praktinė-leidinė konferencija „Vaikai — mūsų ateitis“, skirta Tarptautiniams vaikų metams, kurią surengė Tarptautinių vaikų metų pravedimo rajone organizacinė komisija kartu su rajono moterų taryba.

Sioje konferencijoje dalyvavo moterų tarybų aktyvistės, rajono bibliotekų bei kultūros namų darbuotojai, mokyklų pedagogikos fakultetų lektoriai ir dekanai, tėvų komitetų nariai.

Idomų pranešimą jaunimo dorovinio auklėjimo, visuomenės įtakos komunistinės pasaulėjūtos jaunimo tarpe formavimo, tėvų atsakomybės jausmo už jaunąją kartą ugdymo bei kitais aktualiais klausimais susirinkusiems skaitė Lietuvos TSR Pedagogikos mokslinio tyrimo instituto vyr. mokslinė bendradarbė, pedagogikos mokslų kandidatė S. Dzenuškaitė.

Anykščių antros vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja, rajono moterų tarybos pirmininkė Eugenija Vingrienė savo pasisakyme išsamiai kalbėjo apie moterų tarybų uždavinius auklėjant jaunimą, nukreipiant juos darbinei veiklai, akcentavo

profesinio orientavimo klausimų svarbą. Apie šeimas, neuztikrinančias tinkamo vaikų auklėjimo, motinas, nepateisinančias garbingo motinų vardo, susirūpinusios kalbėjo Anykščių vidaus reikalų skyriaus nepilnamečių vaikų inspekcijos inspektorė A. Vitkunienė ir rajono Liaudies švietimo skyriaus inspektorė, vaikų globos ir rūpybos komisijos pirmininkė St. Vazbutienė. Anykščių rajono Centrinės ligoninės vaikų ligų skyriaus vedėjas gydytojas-pediatras R. Zekas konferencijos dalyviams supažindino su priemonėmis, skirtomis vaikų sveikatingumo gerinimui, kovai prieš pasitaikančius susirgimus, pabrėžė, kad vaikų sveikatingumu, švara, tvarka namuose turėtų dau-

giau rūpintis tėvai.

„Gintaro“ kolūkio buhalterė, devynių vaikų motina R. Kaunietienė su konferencijos dalyviais pasidalino mintimis apie gausios šeimos auklėjimą.

— Džiaugiuosi, kad mano namuose auga devyni vaikai, — kalbėjo R. Kaunietienė. — Nuo pat mažens jie pamėgo tvarką, švarą, darbą, tapo mano pagalbininkais. Devynių vaikų priežiūra, auginimas, auklėjimas mums su vyru nesudaro jokių sunkumų, priešingai, jaunosios atžalos suteikia daug malonumo ir džiaugsmo...

Konferencijos darbe dalyvavo ir pasisakiusių mintis apibendrinio LKP rajono komiteto sekretorius J. Dailydė.

V. Bagdonas

Gausiam būriui medicinos seserų, sanitarų Aknystų psichoneurologiniame internate yra patikėta prižiūrėti sunkius ligonius, teikti jiems visokeriopą pagalbą. Moterų savo pareigas atlieka tik labai gerai, stropiai. Visas pareigingiausias, drausmingiausias seseris, sanitaras sunku net suminėti. Stai, kad ir sanitarė Aldona

Gražienė. Dvidešimt metų ji darbuojasi Aknystose, per tą laikotarpį nei administracija, nei ligoninė nenusiskundė šios moters darbu. Juk Aldona visuomet savo pareigas atlieka labai rūpestingai. Janina Kairienė sanitarė dirba dvylikus metus. Savo nuoširdumu, paslaugumu, mandagumu ir ji pelno visų pagarbą. O tokia, kaip Aldona ir Janina, yra dauguma.

NUOTRAUKE: dvi gausaus būrio aknystiečių sanitarų Aldona Gražienė ir Janina Kairienė. Vyt. Bagdono nuotr.

Bukite reiklus sau

...Žinokite: pagimdėte ir auklėjate sūnų ar dukrą ne tik tėvų džiaugsmui. Jūsų šeimoje, jūsų globojamas auga būsimasis vėlėjas, būsimasis kovotojas.

...Nė nemanykite, kad auklėjate vaiką tik kalbėdami, pamokydami jį ar įsakinėdami jam. Jūs auklėjate jį kiekvieną savo gyvenimo akimirką... Kaip jūs rengiatės, kaip jūs kalbatės su kitais žmonėmis ir apie kitus, kaip jūs džiaugiatės ar liūдите, — visa tai reikšminga vaikui. O jei namie jūs šurkštus ar pagyrūnas, jei geriate, dar blogiau, jei iželdinate motiną... jūs auklėjate savo vaikus ir auklėjate blogai, ir jokie geriausi patarimai ir metodai jums nepadės.

Tėviškas reiklumas sau, tėviška pagarba savo šeimai, tėviška kiekvieno savo žingsnio kontrolė — štai pirmasis ir pagrindinis auklėjimo metodas!

A. MAKARENKA

Ar neužtemdai saulės, mama?

Šiais metais Vilma jau lanko Repšėnų pradinės mokyklos trečiąją klasę. Kai praverėme jų namų duris, mergaitė supu vygėje kelių mėnesių broliuką ir tyliai niūniavo mokykloje išminktą dainelę. Ant grindų ropinėjo dar kitas mažas broliukas, o vyriausias Petras lanko Aulelių pagrindinę mokyklą-internatą. Stai ir visa šeima. Trys broliai ir ji viena sesuo.

Atrodo, tik džiaukis, kryštau. Tačiau mergaitės akys nėra tos nerūpestingos, vaikiškos šypsenos. Ji dažnai susimąsto, kodėl jos bendramžės gražiau apsirengusios, linksmesnės. Tiesa, jos tėvelis invalidas, negali atlikti tų visų vyriškų darbų, kuriuos nudirba sveiki kaimo vyrai. Tik jai neišku, kodėl jos mama taip elgiasi, kodėl jos dažnai nebūna namuose, ypač tada, kai tėlis paima invalidumo pensiją arba mama gauna pašalpą. Tada ji, paėmusi nuo šeimos kuklias santaupas, pamiršusi ne tik motinišką meilę, bet ir žmogišką orumą, išvyksta iš namų. Grįžusi girta juos muša, kelia namuose vaidus. Tai prisiminusi mergaitė nubraukia nuo vaikiškų, ne pagal metus protingų akių išbirusias ašaras. Juos, vaikus, prisigėrusi mama taip užgauliodavo, kad tekdavo bėgti pas kaimynus ieškoti prieglobsčio ir užtarimų nuo pačio artimiausio žmogaus — molinos. Neretai pasitaiko, kad mama dingsta iš namų net keletai dienų, tada mažajai Vilmai tenka suktis kaip suaugusiai, prižiūrėti mažuosius vaikus ir daryti namuose tvarką. O namuose visur pilna šiukšlių, iš kiekvienos kėdės žiūri baisi netvarka. Bandė Vilmutė kartais važiuoti ieškoti savo molinos, tačiau jėga ir pavykdavo surasti, tai ji, būdama girta, namo neva-

žiudavo, gailėdavo palikti savo įtartinų „sugerovų“ kompaniją. Jų visų kažkokie pamėleji veidai, apsiplausios akys, jie nešvankiai kalbėdavo ir Vilmai atrodė, kad tie žmonės panašūs į skaitytų pasakų bloguosius veikėjus. Tikriausiai su tais „dėdėmis“, kaip juos švelniai vadina mama, ji pragerė ir tėvelio mergaitėi dovanotą laikrodėlį, kurio Vilma ilgai ieškojo ir niekaip negalėjo surasti, o mama vis sakiusi, kad padavusi taisyti, tik amžinai pamirštanti atsiimti.

MORALĖS TEMOMIS

Kaip ištraukti mamą iš to purvo, mergaitė niekaip negali sugalvoti. Kaip maža mergaitė ras išeitį, jeigu Albina Sleikuvienė jau seniai auklėja kolūkio moterų tarybą, profsąjunginę ir kitos visuomeninės organizacijos. Daug kartų ją svarstė draugiškas teismas, kovos su girtavimu komisija, su ja kalbėjosi daugelis žmonių, susirūpinusių jos ir jos vaikų likimu. Pasakyti kartų ir svarų žodį buvo atvykę ir rajono liaudies teismo tarėjai. Atrodo, buvo akimirkų, kai prabusdavo jos motiniškoji sąžinė: Albina verkdamas, gailėdavosi, žadėdavo pasitaisyti ir gyventi dorą gyvenimą. Buvo viena kartą pas kaimynę A. Mikėnienę atėjusi pasiskolinti gėlių sėklų, sakė norinti pasisodinti darželį, tik pamiršo moteriškę, kad pirmiausia iš pašalių reikia iškapoti dilgėles ir varnalėšas, iš trobos iškuopti šiukšles, nes gėlės augti reikia jaukios aplinkos, žiedai purve greitai nuvysta.

Rugpjūčio mėnesį du kartus rinkosi „Gintaro“ kolūkio draugiškas teismas, vadovaujamas profsąjungos komiteto pirmininko A. Jakučio. Palikę labai svarbius ūkinius darbus, atėjo A. Sleikuvienės kaimynai. Jie norėjo dar kartą pasakyti jai į akis tiesą, gal pabus jos motiniška sąžinė ir moters orumas. Jie dar norėjo tikėti A. Sleikuviene, kad pasitaisy. Tik ji neatėjo... Nesiteikė atvykti ir tada, kai galėjo pasrūpinti materialine globa vaikams. Si moteris, keturių vaikų motina, gyvenanti kaime ir niekur nedirbanti, nelaiko karvės, neaugina nei vieno paršo. Daug kartų ūkio valdyba padėjo šeimai: nuolat skiria vaikams pieno, nuperka drabužėlius, duoda pašalpas. Tačiau, kai namuose nėra paprasčiausios tvarkos, kai motina nuolat galvoja tik apie tai, kaip „susikombinuoti“ pinigų vyno buteliui, jau spėjusiam prazudyti jos brandžiausias gyvenimo dienas, nebelineka ir motiniškos meilės, sąžinės.

Apsilankę A. Sleikuvienės namuose, ilgai kalbėjome su vaikais, kurie pilni svajonių, vaikiškų planų ir sumanymų. Vilma rodė savo pažymių knygutę, daugiausia ketvirtų ir penketų. Vaikai skaidriai žiūrėjo į ateitį, kūrė ir mąstė. Tačiau pajudę, ilgai nevalyti trobos langai, netvarka namuose bylojo liūdną bylą. Apsileidusi ir girta šeimininkė, nuo šeimos vagianti šilumą, išnešanti džiaugsmą ir nerūpestingą vaikų juoką... Norisi šią moterį paklausti: „Ar neužtemdai saulės, mama?“

Vytautas Krasauskas „Gintaro“ kolūkio pirmininko pavaduotojas politiniams masiniam darbui

Patarimai šeiminkams

* Kuo stambiau supjaustyti vaisiai, tuo mažiau jie praranda maistingų medžiagų verdant ir konservuojant.

* Daržoves laikyti šaltoje, tamsioje vietoje: saulės spinduliai suardo karotiną.

* Virtų daržovių negalima ilgai laikyti vandenyje, kuriame jos virė, nes bus vandeningos ir neskanios.

* Kad troškinti šviežį kopūstai per daug nesuminkštėtų, pravartu pridėti truputį citrinos rūgšties arba acto.

* Dvi, trys skiltelės česnakų, lauro lapelis arba truputis džiovintų krapų, įvyniotų į marlę ir įmestų į vandenį, kuriame verda bulvės, žymiai pagerina jų skonį.

* Jei prieš plikindami arbatą į arbatinuką įmesite gabalėlį cukraus, arbatą bus kvapesnė ir stipresnė.

* Prieš pastatant virti pieną, įmeskite į puodą gabalėlį cukraus. Pienas neprisvils. Be to, toks pienas ilgiau išsilaiko.

* Į indą su sūrymu, kuriame laikomi rauginti agurkai, pridėkite truputį garstyčių: agurkai bus dar skanesni ir ilgiau išsilaikys.

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1979. IX. 22

Panevėžio „Lino“ įmonėje išaudžiama per metus 27 milijonai kvadratinio metrų paklodinių, žakardinių, suknelinių-kostiuminių, dažytų ir margintų audinių. Kokybės penkiabaliaus žymima 24 procentai audinių.

Siemet pagaminta virš plano produkcijos už 700 tūkst. rublių.

NUOTRAUKE: naujus audinius apžiūri dailininkės-destinatorės (iš kairės) J. Kuprevičienė ir D. Vašlienė.

A. Sabaliausko nuotr. (ELTA)

Tir. 11214 Užsak. Nr. 1539